

AMICULU FAMILIEI.

FOIA BISEPTEMENARIA

PENTRU

INSTRUCTIUNE si DISTRACTIUNE.

Va esî in 1/13 si 15/27 di a fie-carei lune. — Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu intregu e **4 fl.**
v. a. [10 franci — lei noi] pre unu cursu semestralu **2 fl.** v. a. [5 franci — lei noi.]

BRAND'A

séu

NUNT'A FATALA.

— Schitia din emigrarea lui Dragosiu. —

Continuare.

Lupta pentru o mirésa.

Speranti'a e bunulu ultimu, care sustiene pre omu. Densii inse intre acestea impregiurari, nu mai avura speranti'a cã Brand'a va fi mantuita. Mai multe óre petrecura in acésta pusetiune dubia. Ceriulu erá impresuratú de nori negri. Unu sunetu departatu vuiuá p'intre munti si vântulu aduceá sunetulu buciumpului la urechi'a lorú. Se audira si voci de ómeni si tropote de cai. — Calimanu puserá urechi'a la paméntu si observá, spre mirarea s'a, cã sgomotulu se apropia si se aude totu mai bine. Dupa unu intervalu, observá o cétá de calareti, in fruntea caror'a, dupa cum credea cã observa densulu, se aflá Com'a. Si in adeveru erá elu, tienéndu in drépt'a o cruce de lemmu.

Com'a, fidelu promisiunei date, merse in Maramuresiu. La scirea comunicata prin densulu, pregatirile splendide pentru primirea asceptatei mirese se schimbarea in ingrigtri.

Bogdanu, care 'si asceptá mirés'a la confiniale Transilvaniei, fú chiamatu indata. Unu semtiu de dorere si resbunare i petrunsera pieptulu la audiulu nenoróci-tei intemplari.

In tóte acestea elu nu vediu al'a, decátu o dispositiune mai inalta, de a-si esecutá planurile mai cu grabire.

Pána-ce inarmá elu pre ai sei, pána atunci si Com'a entusiasma pre poporulu romanu cã se iee parte la espeditiunea intreprinsa cu scopulu de a alungá pre tatarii rapitori din tier'a. in care strabunii lorú — Romanii — indeplénirá atátea fapte eroice.

Prin beserici si prin adunari de poporu, deserise Com'a cu colorile cele mai vii suferintiele crestiniloru; vorbirá despre cruci, pre cari nelegiuitii le luará depre beserici si le calcará in tina.

Aceste descrieri avura influenti'a fórté mare asupr'a poporulu. „La arme!“ strigará cu totii — „la arme!“ resuná in sate si cetati si in muntii liberi. Dintre nobili se formá o cétá, care portá numele de: „Brand'a.“ Stindardulu lorú inea portá numele acest'a. Acésta cétá formá avant'gard'a armatei, in acarei frunte erá Bogdanu.

Entusiasmatii merserá catra Romidav'a, si neobservati de vigiliile tataresci, trup'a, care aveá se sfarime pre tatari, erá aprópe.

Precandu Harabonu amblá prin paduri, pentru de a dá de urm'a fugariloru, cét'a, ce portá numele de: „Brand'a“ ajunse si dete preste tatari la tiermurulu riului.

„Branda!“ suná viersulu de resbelu a Romaniloru. O negura désa ajutá fórté apropiarea crestiniloru. Se incinse o lupta sangerósa. Cá si leii flaméndi se aruncará romanii asupra paganiloru, cari nu se asceptaserá de a dá peptu cu o cétá asiá de poternica.

Strigatulu de „Brand'a!“ insielá vigiliile tataresci, cari facurá de scire lui Harabonu cã fugarii suntú ajunsi.

Acést'a impregiurare a misicatu si pre Harabonu de a urmari numai decátu pre fugari.

Ajungándu la ai sei, dete preste o lupta neasceptata. Pré târdiu cunoscu marimea periculului. — Furi'a i-se duplicá si curagiulu seu selbatecu cascigá potere nóua. Elu aduná despartimentele imprasciate aloru sei si navali cu acesti'a in riu, fora de ai cunosce alvi'a, pentru de a dá ajutoriu celoralti cáti se luptau dincoló.

Vederea lui Harabonu aprinse curagiulu tatariloru sei, cáci aspectulu seu monstruosu, usioru de cunoscutu de pre coifu, erá o impintenare nóua spre lupta. Urletulu lui lasá frica in giuru si sabi'a lui infiorátoria culcá la pamentu multi juni romani.

Acoperitu și elu de rane 'și făcù cale printre luptatori pentru-că se se apropia de Bogdanu, fora de a observá in furi'a sa cumcà nu e insoțitu de nece unulu dia ai sei, cu tóte cà de ce'alalta parte audia gemetulu celoru ce moriau.

Inainte de ce ar' fi potutu lovi Bogdanu pre Harabonu, pre care numai decātu 'lu cunoscù, nàvâli Molda, insoțitóri'a fidela in vênatu alui Bogdanu, a-supra calului lui Harabonu și 'și infipse unghile și dintii in folele calului și astfeliu astrinse calulu de a luá fug'a ne mai supunându-se frâneloru și pinteniloru selbatecului calaretiu. — In dorerea causata de dintii ageri a catiei calulu cu sarcin'a s'a sari in undele apei. Aici lancea lui Bogdanu ajunse spatele lui Harabonu și unu altu sagetatoriu 'lu mai ajutorà cu o ultima și dorerósa rana.

Ap'a se inrosi de sangele celui ce a versatu atât'a sange crestinescu!

Unu strigatu: „tatarulu a peritu“ și sunetulu trômbitiei anunçia cà romanii au invinsu.

O lance, in care erà implântatu capulu lui Harabonu, fù asediata susu pre tiermure. Rugatiuni de multiamita se redicara catra ceriu. Intru memori'a acestei invingeri, redicà Bogdanu in acelu locu o beserica.

Ba inca și fidel'a Molda, carea peri cà invingátoria in undele riului, inca 'și capetâ resplat'a, càci riulu acel'a fù numitu Mold'a, dupa numele ei.

Spelunc'a.

Precându la tiermurii riului se intemplau cele descise, pre atunci preotulu Com'a cu unii calareti romani merserà cà se faca cunoscutu lui Calimanu apropiàrea lui Dragosiu.

Dupa finitulu luptei și domnii romaniloru merserà la colib'a Ravecei, unde audira dela Calimanu și dela Negrilo despre fug'a Brandei. — Dragosiu 'și tramise pre ai sei catra Romidav'a, ér' Bogdanu cu o parte din ai lui, insoțitu de Com'a, merse spre muntele Pionu.

Brand'a cu suit'a ei fora de a fi auditu ceva despre evenimentulu acestu insemnatu a luptei, fugirà mereu, cà si candu persecutorii li-ar' fi in urma. Merserà carari grele prin paduri, avându de stea conducacátoria vèrfurile Pionului. Fugindu cu fric'a in spate trecura riulu Bistriti'a auria. — Dupa multe lupte si greutati ajunserà in urma la piciorulu muntelui Pionu, unde padurile de pinu și de bradi crescute pre vèrfurile stanceloru crepate de cutremuru și fulgere, inchidu loculu secretu in o tacere muta, care locu inca din tempii stravechi a fostu unu bunu asilu feteloru contra furiei tatariloru.

Conformu datinei vechi vigenta inca și pre atunci, barbatiloru nu le erà ertatu a intrà in acestu asilu; ér' vênatorii cutezatori, cari pasiáu acolo, platiáu cu viéti'a.

Dóue gramadi de stanci insemnau loculu intrareii in ace'a spelunca. Ajunsi aici, fugarii se oprira. Brand'a

instruata de ajunsu preste insusirea acestei vâli santite intrà prin pórt'a stânciloru in interiorulu spelunței misteriose, ér' insoțitorii ei remaserà afara și se intinserà pre erb'a móle pentru a se recreá.

Situatiunea și tari'a acestui locu erà unu ce fòrte favoritoriu pusetiunei periculóse a fugariloru.

Credenti'a acésta desiérta ascriá o influintia benefacátoria și o potere supra-omenésca fetei lui Decebalu, numita Dochia, a-carei antica figura, tragându-si originea din temporele lui Trajanu, se poté vedé in o stânca la pólele Pionului.

Totusi Dochia cea petrificata se aretá chiar' pre tempulu acest'a, in form'a unei muieri via, carea se retrase in acést'a singuratate, și sciá a se folosi de desiérta credenti'a a poporului, făcându multe benefaceri sub auspiciile Dochiei.

Non'a, asiá se numia muierea, care locuia acést'a vale a Dochiei, se folostá in benefacerile sale cu o cerboica blânda, carea portá intre córne o cruce, și erà instruata, de a conduce pre strainii, cari i intempina, la casa Nonei.

Brand'a intaintà curagiósa și intalni cerboica, care o conduse inaintea columnei minunate. Unu jocu nou a sortiei vediu tener'a féta aici. Masse mari de nori unduláu preste vèrfurile arboriloru gigantici; stancile mare parte eráu restornate in uru'a cutremurulu de pamentu, ér' unele mai atèrnau cà de unu firu de peru pre vèrfurile muntelui. Statu'a sub massele de pétra atèrnátorie, cà si sub unu acoperisiu representá pre Dochia, care scapându cu fug'a dinaintea devastatoriloru tierei sale, se incrediu tare in uuulu din diei, in a-carui scutu erà.

Analogi'a pusetiunei, in care se aflá Brand'a, cu ce'a a virginei dacice și a ultimei mantuirii de jugulu strainu prin fuga, umplúra aním'a Brandei de sperantie nóue. Petrunsa de pietate, ingenunchiá inaintea statuei, plina de multiamita catra uniculu Ddieu adeveratu, carele priu miraculu o-a mantuitu din man'a tirana a pagâniloru.

Cu lacrimi ardietórie cerù dens'a ajutoriulu domnediescu din nou, pentru de-a poté ajunge in patri'a iubita. Ostenita de fug'a lunga, adormi desmierdata de murmurulu periuriloru. — Somnulu i fă dulce și recreatoriu. — De-o parte a ei tiené paza Non'a, care priu mijlocirea cerboiceii a fostu adusa aici, și priviá cu dragoste la jun'a vergura.

Façi'a recomandabila a Brandei escitá in Non'a unu sèntiu de compatimire, și asceptá cu impacientia desceptarea ei din somnu, spre a sci numele și sórtea acestei emigranta.

Umbrele giganticulu Pionu se latira preste dragalasi'a vale. Brand'a inca se desceptá între aceste. — Cu placere 'și aruncà ochii asupr'a necunoscutei, acarei fientia demna i insulfá respectu. Cuventele mângaiatorie a Nonei adausera poteri nóue tenerii fete. Cu o grigie de mama o condusa la locuinti'a s'a între stânci, unde

o beutura recoritoare si nescie fructe prospete i redara poturile pierdute.

Brand'a incepu apoi si-i enara cu insuflire tote suferintiele ei. Non'a la audiulu acestor'a planse cu amaru. Unu patu mole de muschiu areta apoi junei straine, carea numai decatu 'lu ocupu si dormi dusa.

Gramini si Hum'a in tempulu acest'a, fideli deto-rintiei loru, statu la paza.

Precandu o rosiatia usiora din partea ostica anun-
cia diu'a, Gramini nu se pot abtine delo ide'a de a se
sui pre stanc'a cea mai deaprove. De-acolo observa
cum Non'a tienendu de mana pre tener'a Branda, esira
afara din spelunca. Dar' acum in Brand'a nu mai re-
cunosc pre tener'a insoitoria, ci pre dragalasi'a dieitia
Diana, caci asi'a era de frumoasa. Adencu miscatu de
unu farmecu amorusu, senti Gramini ca amorulu seu
inteneresce de nou spre a se sacrificu pentru patria si
amoru.

Fora de a ave una anima incrediuta, carei'a se-i
se fi aruncatu in braia, 'si cerca mangaierea in ace'a
ca 'si imprima in scortia unu pinu marimea sentie-
menteloru sale. Acestu explicatoriu alu animei sale 'lu
infrumsetia apoi cu o cununa de flori.

Aceta inscriptiune o observa Brand'a. Ea esperia
ce'a ce presupuse. Unu suspinu de compatimire i esi
din peptu.

Radiematu de lancea s'a sta Gramini pre vefulu
unei stance, de unde se vede preste totu tienutulu a-
cel'a. Hum'a tiené paza de alta parte.

Din desisiulu padurei esira doi tataru inarmati,
cari mersera de-a-dreptulu spre loculu, unde era Hum'a.
In acesti tataru la cea de antia privire poteai a cuno-
sce pre persecutorii Brandei. Inimicii erau arove de
Hum'a. Gramini 'i observa, 'si arunca lancea asupr'a
loru cu atata sigurantia, incatu pre unulu lovindu-lu
si obori la pamentu. In acelu momentu inse a fostu si
elu lovit de arculu veninosu a celualaltu tataru. —
Hum'a incerca si elu o asemenea lovitura contra ata-
catoriuului lui Gramini, dar' fora succesu. Ambii se prin-
sera de peptu, alunecara si se restornara in abisulu
formatu de stanci. Asi'a cadura Hum'a si tatarulu pen-
tru a nu se mai redica neci-odata.

Nefericitulu Gramini, remasu senguru, se incerca
de a-si scote sageta din peptu, dar' se rupse; dorerile
'i fura totu mai mari si-i apropiu mortea. — Asi'a a
trebuitu se mora eroulu dar' nefericitulu june, fora
consolare si fora de-a fi potutu vede lacrimile versate
pentru elu de catra Brand'a, care precep secretulu
animei sale.

(Finea va urma.)

La o copila.

IV.

Copilita! din pruncia,	Si ca visulu, colo 'n cetia
Ca si visulu mi-ai zimbitu,	Ai apusu intr'unu momentu:
Ca speranti'a care 'nvia	Cu tine si-a mea sperantia
Sufletulu de chinu zdrobitu.	A apusu de pre pamentu.

V.

Mergeti scumpe versurile,	Spuneti-i a mea tristetia,
Colo, unde-i gandulu meu;	Enarati-i traiulu meu,
Treceti munti, campii, valcele	Spuneti-i ca-a mea sperantia
Voi, cari sciti cum suferu eu.	E in sinu la Domnedieu.

Si in lumea cealalta	Mergeti si in faci'a-i dulce
Spuneti celei ce-am iubit:	Deca veti ceti vr'unu doru:
Ca-a mea anima 'ntristata	Atunci veniti a-mi aduce
N'are multu de suferitu.	Astu balsamu mangaatoriu.

VI.

Animiora, plangeti dorulu,	Ca se usca, se topesce
Suflete, inaltia-ti sborulu,	Anim'a ce-si amintesce
Si te pierde 'n infinitu;	Suveniri de dulci placeri:
Dora colo p'intre stele	Candu batea cu violentia
Vei afla p'alu vietiei mele	Langa-o gingasia fiintia,
Angeru dulce si iubit.	Si-adi se frange de dureri.

Deca cele petrecute	Anima, mai plangeti dorulu,
Ar' remane nesciute	Sispre ceru avinta-ti sborulu
Pentru sufletulu ranitu,	Si te pierde 'n infinitu:
Deca n'ar' fi suvenirea:	Dor' vei afla p'intre stele
O! atunci nefericirea	Suvenirea vietiei mele,
Nu s'ar' simti-asi'a cumplitu	Copilita ce-am iubit.

V. B. Munteescu.

UNU DIAMANTU IN NESIPU.

Conversatiune estetica-critica asupr'a producteloru
unui june poetu romanu.
(Continuare.)

VII. Cumu vedemu din cele citate, pana acumu,
poetulu nostru e multu pugnu realistu, ceea ce in lu-
mea nostra moderna cu gigantic'a gramada a cunoscien-
tieloru ei facia de ale lumii antice, cu tendentiele ei
reale-practice, ba adese chiaru materialistice, nu strica.
Dar' numai intru atata nu strica, intru catu poetulu
realitatea, ca potere stravechia a vietiei nationali si po-
porali, o va folosi spre scopurile sale ideali. „Candu
poetulu nu si-mai pote tinde man'a dupa idealuri cura-
te, — oserba unu scrietoriu¹⁾, — vieti'a cu realitatea
si miscamentele sale i va resfrange si areta, ca printr'o
prisma, alte si alte grupe de colori.“ Padiésca-se inse
ca de focu, se nu se cufunde cumva in valurile corrup-
tiunei domnitorie. Nu uite nici pre unu momentu
sant'a si sublimia s'a chiamare, espressa de cei vechi in
viersulu:

Et docere vult, et delectare poesis,²⁾ ceea ce mai
lamuritu va se dica, cumu ca poetulu trebuie se inriu-
resca asupr'a evului seu si a generatiuniloru si celoru
mai tardie in modu curatitoriu si nobilitatoriu. 'Era la
aceta maretia tinta ajunge, se apropia de ea, ori de

¹⁾ Br. Sigism. Kemény la Lad. Névy Aesthetikai dol-
gozatok. Budapest 1873, pag. 13.

²⁾ Horatiu de art. poet.: „Aut prodesse volunt, aut de-
lectare poetae“.

câte ori prin sternirea de sentimente simpatice ne redica, ne înalță; pentru că anim'a petrunsa, sufletulu poeticesce dispusu naturalminte atrasu cătra ideele bunului si adeveratului, cu cari neseperabile e împreunatu frumosulu.

Din acésta nisuintia reale-practica ne potemu spli-că si acea suma de poesióre, cu teme luate din viét'ia actuale a poporului romanu, de form'a baladeloru au a poesioloru didactice poporali, mai multu au mai puçinu nimerite, in cari poetulu nostru, cantandu pre córdele animei Romanului, înflacara amórea patriei si natiunei, condamna lenea si beti'a, sbiciuesce pre lipitorile sate-loru si pe natiunalistii buni de gura, dar' in fapta mai rei decâtu acele lipitori, recomanda binefacerea si alte asemeni. Atari poesióre, cá se pestrecemu (treceamu peste) frumós'a balada poporale alegorica „Lacremi-órele“, sunt între altele „Amoru si patria“, „Ostasii din Romani'a“, „Cersitoriulu“, „Beti-vulu“, „Strigoi“, Bogatulu si cersitoriulu“, a carei ultima tendintia culminéza in pré frumós'a sentintia filosofica îndreptata de cersitoriu avutului:

Oh, adu-ti aminte in dăle cu sóre,
Că sórtea-i, cá tempulu, mereu schimbatória!

De aici se tiene si frumosi'a alegoria „Jalea unei orfane“, in care orfan'a plangându-si cu amaru desastrulu îndelungu, care o ajunse dupa ferícirea si starea s'a înalta de mai înainte, urmédia asiá:

Colo, colo 'n departare,
Unde sórele resare,
Unde traiulu e mai lian,
Unde ceriu-i mai serinu:
Am si eu o sora dulce,
Singura stea ce straluce . . .
Ah! cu dragu, cu dragu m'asi duce
Se o stringu la pieptu cu dulce,
Si se-i spunu cu amaru plangéndu,
Câte rabdu p'acestu pamentu! . . .
Dar', vai! dins'a e departe,
Unu délú mare ne desparte,
Unu délú mare, unu délú greu:
Resipi-lar' Dumnedieu!

Totu de aici se tienu si unele descrieri umoristi-cu-satirice; căce in de acestea asisidere s'a încercatu laudatulu teneru si inca cu destulu succesu, cu jocósa umóre, cu multu tactu si finétia, încátu unele din pie-sele lui de acestu soiú ne aducu viu aminte descripti-unile artistice ale Invidiei, Fómei scl. din Metamorfosile lui Ovidiu. Fia de proba si de esemplu. „Lenea“:

Cine nu cunósee (barâmi depe nume)
Asta dómna mare si vestita 'n lume?
E frumós'a, juna, cá si vre o dina?
Ba-i urita, si cá lumea de betrana.
Chipu imflatu si palidu, ochi mari somnurosi:
Asté su a' ei gratie, ai ei nuri frumosi . . .

Dupa aceea poetulu ne spune, cá cu tóte acestea adoratorii Lenei suntu nenumarati, cari uita de chiama-rea si de detorintiele loru față de ginte, sogia, copii cei ce plangu in suferintia, si cá — ce e lucru si mai diavolescu — nu numai secsulu barbatescu, ci si celu femeiescu o adóra, deci continua astfelu:

Altcumu ca-i o dama, scii, fórté de tréba:
Unguru séu Romanu esti? nu te mai întréba.
Gustulu ei cam lacomu n'alege nemica,
Vorbe câtú de próste si gróse nu-i strica.
In cas'a-i: ce vecinicu de cantári resuna,
Póte cá se între in voi'a ce buna

Junele, betranulu, domnu, argatu, tieranu:
Cu-unu cuventu ori-cine — de are vre unu banu.
Ea cu bucuria mi-i primesce 'ndata,
Cu-alu seu farmecu tainicu pe toti i îmbéta,
Incátu, bietii, nu vedu: scump'a loru avere
Né'ncetatu cumu scade, rapede cumu piere!
Er' candu n'au la fine neci unu banu in punga,
Adorat'a Lene ride si-i alunga
Cu alu fóméi sbiciu, p'a lipseloru carare,
Pâna la abisulu, ce-i dicu „Desperare“. . . .
Ast'a-i a ei fire si icóna viuá. —
Vreti cá se cunósceti si-a ei familia?
Suntu ale ei fiice: Lips'a Miseri'a,
Mintiu'n'a, Beti'a, Pism'a, Lusuri'a,
Negrele pecate de-a-róndulu mai tóte,
Pre cari se le 'nsire Mus'a mea nu póte.
Cu-acestea 'mpreuna a ei pasiune
Este 'mpedecarea fapteloru mari, bune;
Si alu ei doru: sporirea lumescilor rele . . . .
Totusi n'o proscrie guvernulu din tíera,
(Ba adesu chiaru dinsulu amoru i declara! —

VIII. In memorat'a tendentia reale-practica junele nostru poetu nu se acufunda si nemolesce nicicandu in cotidianitatile si trivialitatile tempului, ci cá unu vul-turu se înalta totdeun'a in regiuni superiori, privindu de acolo, asiá dicéndu cu ochiu de profetu, cursulu lum-ei si alu destineloru omenimei. Din valorile sentie-menteloru, ce 'i agita pieptulu, cá o incantatória Afro-dite se înalta figur'a poesiei lui in eterulu curatu alu imaginatiunei si alu idealoru.

Elu predica oresicumu, si predica cu vóce potinte si cu unctiune sufletéscá, predica câte tóte virtutile fa-miliari, relegiunarie, sociale si civice. Desclinitu si desu le predica pre cele din urma, precumu atesta între al-tele frumós'a lui oda „Cununa de lauru“, dedicata braviloru luptaci romani de sub Plevn'a, si elegi'a „Cá-tra poporulu romanu, cari fia-ne inca odata ier-tatu, in locu de ori-cé analize, a le cita întregé:

Cununa de lauru.

— Dedicata ostasiloru romani. —

Voinici, la sufletu ageri, ce 'n lupte sangeróse
Combateti tirani'a cu bratie de eroi!
Fii scumpi ai Romaniei, si fal'a gloriósa
A 'ntregei romanime marite adi prin voi!

Titani v'au datu viétia in lumea ce v'admira?
Cornelii renunite, Elene v'au crescutu?
Séu angéri dintre stele in sufletu ve 'ntarira.
Luptandu, minuni sè faceti, ce nime n'a credintu?

Cetescu a vóstre fapte de-o lume admirate,
Si sufletu-mi se 'nalta, căci par' cá vedu in voi,
Luptandu pentru marire si sant'a Libertate,
P'ai Greciei antice, p'ai Romei vechi eroi!

Audu despre curagiulu, virtutea de minune
Cu care frangeti fal'a fierosului dusimanu:
Si par' cá vedu in lupta legiunile strabune,
Ce 'n frunte-aveau de duce pe marele Traianu! . . .

Si ah! curagiulu vostru, a vóstra vitejia
Céresca ferícire descépta 'n alu meu sinu;
Si lacrimé ardiende de dulce bucuria
Zaresecu lucindu in ochii óri caruia romanu . . .

O! bravii gintei mele, Mihaiu, Stefanu celu Mare,
Si altii din vechime, căci nu-su adi pe pamentu!
Dar' nu virtutea vóstra, ostasi cu sufletu tare,
Adi duce bucuria si celoru din morméntu!

Căci lungu si negru-i firulu aceloru suferintie
Ce tristei romanime tiranii i-au causatu:
Dar' prin curagiulu vostru urmatu de biruinte
Acusi acelu firu negru pe veci va fi curmatu! . . .

Séu póte cá se piéra, in nóptea 'ntunecósa
Si 'n negrele catusie a vecinicei robii,
O ginte provediuta cu bratie-asiá venjóse?
O mama ferícita, ce are asiá fii? . . .

Nainte d'ér' pe calea ce s'órtea ve aréta,
In frunte cu alu vostru eroicu Domnitoru:
Si stéu'a Romaniei de multu intunecata
Acusi va se se schimbe in sóre lucitoru!

'Nainte fara frica de-a mortii crunta cósá!
Ah! mórtea-i grea, duiósá, pe patu între pareti;
Dar' a muri pe campulu de lupte gloriósé:
O mórte-asiá frumósá e cá si mii de vietii!

Ér tu, o Romania, o! mama-a carei s'órte
A fostu atátia secolu a plange ne 'necetatu:
Nu plange adi cu gete a filoru tei mórte,
Ce 'n lupta pentru tine vietí'a loru si-au datu

Cáci s'usu coló prin stéle trai-voru densii éra,
Cu-a gloriei cuana eternu încoronati . . .
Ér din a loru cenusia acusi va se resara
Cerésc'a Libertate — uníndu pe frati cu frati.

Elegi'a, despre care facuramu mentiune mai susu,
este publicata in „Amiculu Familiei“ Cursulu III
nrulu 2 su firm'a:

Catra poporulu romanu.

IX. Mai existe unu lucrú, carele caracteriza favo-
rabile si destinge poesiele cestimate din partea lorú
materiale séu a calitatéi lorú interne.

Göthe in cutare locu alu scripteloru sale nemori-
tórie dá acelu suatu juniloru poeti, cá se se straduésca
spre totu mai multu cuprinsu séu contienutu (immer
mehr Gehalt.) „Mai multu cuprinsu, mai puçina maie-
stria“ striga unu altu poetu. ¹⁾ Intr'adeveru fóra cuprinsu
miediosu si meduosu o poesia nu ar' fi alta ce, — de-
cátu — cá se graímu cu Scriptur'a — una arama re-
sunatória. In opulu frumosu alu poesiei, cá si ala pic-
turei, sculpturei si alu celor-alalte arti, ni se infaçisíéza
frumoseti'a lumci, cá intr'una abreviatura. Precum in
lume, in natura, in imensulu universu esenti'a divina,
ce ni se representa in armoni'a sumei formeloru sentiali
séu materiali, este aceea ce ne prerapesce: intocmai si
in opulu de arte ceea ce ne incanta este ide'a, poterea
ddiéésca, ce, petrundiendu prin sufletulu nostru, o im-
bracamu si inveseçmu in forma sentiale.

Nu scímu, déca poetulu nostru a cetitu, câtu a
cetitu, si cumu a cetitu pe marele maiestru germanu?
Fia ori-cum: geniulu poeticu a indicatu, credemu, de
sene junelui nostru calea cea adevérata. Poemele lui
posíedu idee; au cuprinsu, mediu si medua, încátu nu
suntu nicidecumu nesce simple versificari séu rimári séu
jocarie de vórbe góle. Cetíndu-le, omulu dá mai pre
totu pasulu de sententie, care de care mai frumósé, pe
cari poetulu cu denteritate le scte aplicá la loculu lorú
asiá, câtu nu aluneca nicidecátu intr'o didactica mono-
tóna si séca. P. e. in „Locasiulu fericirei“:

Afóra de alu teu sufletu, afóra de alu teu simu
In daru te 'ncreci se atíu traíu dulce si serinu;

in pies'a „La una juna paréchia“:

Iubirea e faci'a, ce 'n cale-ne candu luce,
La malulu fericirei prin viforu ne conduce.
Amoru-i acelu sóre, ce stinge ori-ce nori,
Si 'n jurulu nostru face se cre-çca mii de flori.
Lumin'a in unire cu vecínic'a caldura
Dá vietia, fericire la totu ce-i in natura;

in od'a „Catra preotii romanu“:

Unu pomu, candu radecin'a-i vermi rei o 'nveninara,
Se usca, nu 'nfloréscé: in daru e primavéra.

¹⁾ Shakespeare in Hamlet, cuvintele reginei.

La cari nu potemu se nu adaugemu si dia fru-
mósele lui gnome macarú dóue:

Viéti'a.

Viéti'a-i unu riu mare,
Multu rapede si rece,
A carui unda omulu
De-a notulu candu o trece,
La malu nici-candú nu póte
Esi, unde-a doritu:
De valuri totdeun'a
Mai josu este rapitu.

Guralivulu.

Cei ce au gura pré mare,
Nu dá multu p'a lorú cuvinte.
Celu ce-si lauda alti fapte:
Nu-lu crede; se scii, cá minte.
Gâsc'a sbiéra, de se 'inaltia
Num' unu cotu dela pamentu:
Vulturulu inse 'n tacere
Sbóra pân' la ceriulu santu.

(Finea va urmá.)

ELU TREBUE SE SE INSÓRE.

Novela de Maria Schwarz.

(Continuare.)

IV.

In demanéti'a urmatória, clopotiéu poternicu la
usi'a antisiambrei Evei. Camerier'a deschidíendu usi'a,
se atáa façia in façia cu dlu Milnes, care voiá a vorbi
cu dr'a Horner.

— Domniti'a mea a caletoritu, — fú respunsulu.

— Unde?

— Nu sefu.

— Candu se va re'ntórcé?

— La tómná.

Milnes privi cu atát'a profunditate pre camerier'a
cá si cum ar' fi voiítu a o ucide cu ochii sei. Dupa
ace'a se departá, indreptánda-si pasulu catra locuinti'a
lui Gunnar. Acest'a chiar' cetiá o epistola.

— Asié dara dle, cá dt'a scii unde a caletoritu
Ev'a? — agrai Milnes cu agitatie pre Gunnar verulu
Evei.

— Nu scíu Domnulu meu, chiar' acum i cetescu
epistol'a, in care me inscientiéza, cá a caletoritu la unu
consangeanu alu nostru, si la capetu adauge si: „ace'a
cá la care dintre consangeni acei'a, cari locuescu mai
departe de noi amu caletoritu, ghíci tu insu-ti!“

— Si pre cene cugeti dt'a, déca mi ertatu se te
intrebu?

— Dintre cei multi cu siguritate neci pre unulu;
póte cá la matusi'a s'a din Y, séu la ace'a care locuesce
in W, se póte inse si ace'a, cá va cercetá in S. pre
sor'a s'a maritata, séu voiesce a surprinde pre fratele
scu din A; si ace'a inca se póte cá a mersu in N. la
vér'a s'a; séu voiesce a petrece vér'a la bun'a s'a in
F. . . .

— Asié dara dr'a Ev'a are consangeni in intréga
Svedi'a! — strigá dlu Milnes inspaimentatu. — Nu ai

fi banu, a-mi spune numele si starea respectivilor, cá se mi-i potu insemná.

— Bucurosú.

Dupa-ce dlu Milnes a gatitu catalogulu totororú consangeniloru, 'si luá remasu bunu dela Gunnar, care indata ce a sciutu, cá óspele seu a esítu pre usia, si-a apucatu pelari'a, si l'a urmatu la cáti-va pasi.

Milnes merse de-a-dreptulu la cancelari'a lui Tly-arsonn, si 'si rescumperá unu biletu pentru vaporulu care in diu'a urmatória aveá se plece in S.

Indata-ce parasi cancelari'a intrá acolo Gunnar, si densulu inca 'si rescumperá unu biletu totu pentru acelu vaporu.

In diu'a urmatória pre la amédia-di se petrecura, pre puntea naiei tóte acele scene, cari se petrecu totu-de-a-un'a candu are se plece vre-o naia.

Imbraçisiari, strângerii de mâna, lacrimi, adio-uri, vélvairi de marame s. a.

In partea din urma a coperementulu naiei stá unu barbatu cárn de 30 de ani, cu unu sialu aruncatu pre spate, fumându in deplena lenisce. Cu privire s'a indiferenta cautá candu la caletorii agitati, candu la naierii ocupati.

Candu se îndepartá nai'a dela portu, lasându in urm'a s'a capital'a, urechile lui Milnes fuserá atense de accentele unui viersu femeiescu preste mesura curatu, care i se pareá atátu de cunoscutu, si care dise in limb'a francesá:

— Nu se póte negá, cá Stockholm are o pusetiune atátu de placuta, încátu in privinti'a acést'a neci nu se potu compará celelalte capitale a-le Europei cu acésta capitala a Svediei.

Milnes sa întórse in partea din care veniá acestu viersu, care 'i pareá atátu de cunoscutu si vediú inaintea s'a doue femei, întórse cu spatele catra densulu, cari precum se vedeá erau acufundate cu totulu in privirea orasiului remasu inderetru. Un'a avé o statura mica; capulu i-lu acoperiá o pelariá de amazona cu péna galbiá. De pre margenea pelarfei atêrná pre umerii ei unu velu masivu încunguratu cu dentea dupla. Intru altele imbracamea i-erá simpla, dara pretiósá. Insoçitória ei se vedé, a se tiené de personalulu servitoriu de antáiulu rangú. Imbracamea ei inca erá simpla si eleganta.

— De minune, cátu de multu áséména acestu viersu cu alu Evei, — cugetá Milnes si asceptá se védia decum-va se voru întórce inderetru femeile. Tóta figur'a ei 'mi reamintése idealulu disparutu. — O de ar' fi ea!

Acum se întórse inderetru femei'a cea cu pelariá de amazona, dara, o! sórte crudela, velulu desu se slobodi in josu, si faci'a ei se acoperi asié de tare, încátu erá imposibilu de a-i cunósce trasurile. Indata-ce observá pre Milnes se întórse repede inderetru, grabi la soçi'a s'a; si anglesulu nostru, care la parere priviá cu indiferentia spre tiermuri, — audi cum se cade candu acést'a síopti in limb'a francesá:

— Aid' se mergemu in caiutea. Cauta colo, acolo stá dlu Milnes; sórtea intru adeveru me persecuta, cá ori in catróu voiú merge, pretotendéna se me intalnescu cu acestu barbatu urgisitu.

Cu acestea apucá mân'a soçiiei sale si ambele grabirá in josu.

— Ea me cunósce, — cugetá Milnes, — de securu cá va fi Ev'a. Bene, voiú scí eu nu preste multu, cá óre intru adeveru ea este? Si in casulu acest'a, déca va fi trebuintia, o voiú urmá si pâna la capetulu lúmei, numai se o potu convínge, cá nu-su demnu de a fi urgisitu, precum me crede ea.

Damicel'a nu se înfaçisiá la prandiu, si remase totu in caiute'a s'a pâna in Y. Cându se întórse nai'a la portulu din S. ea se urcá pre dens'a. Milnes cu cercosia unui anglesu remase pre coperementu pentru-cá se-si póta vedé din nou pre amazon'a s'a. Cându se înfaçisiá acést'a, elu se întinse nemisicatu pre podina fumându-si leniscitu sugar'a sa, cá si cum nu l'ar' interesá neci cátu de puçnú presentia ei. Femei'a înse întorcându spatele stetea inaintea lui Milnes si se vedeá a privi cu atentiune încordata edificiele vechiului orasiu.

Pre cându stateá asié nemisicata, o agrai din apropiare unu viersu in limb'a francesá:

— Acest'a e unu orasielu de unu esterioru intru adeveru uritu si neînsemnatu.

— Asié 'lu affi d-t'a? fú respunsulu scurtu, dupa care femei'a indata se si îndepartá.

— Acest'a de securu e viersulu si statur'a ei, — cugetá Milnes, si cu aceste cuvente grabi indata la capitanulu.

— Nu scii dt'a, domnule capitanu, cá cene e femei'a acést'a, care chiar' mai înainte a pogoritu in salonu.

— De securu cev'a veduva, — respunsé capitanulu, — care pote se aiba agende urginte.

Jun'a femeia nu s'a mai aretatu in tóta calea.

Cându caletorii descinsera in portulu dela Y. Milnes, stete chiar' lângá trepte, cá se védia cá óre scoborí-se-va aci frunós'a lui, séu 'si va contenuá calea catra Lübeck?

— Si déca va merge la Lübeck, ce se facu? — se întrebá pre sene.

— O voiú urmá, si voiú scirici cá intru adeveru Ev'a é ea séu ba; — inse déca nu va fi Ev'a, atunci mi-am pierdutu tempulu si afora de ace'a am gasitu si calea cea drépta, pre care o-asíu fi potutu affá si a-i contestá, cá nu me voiú odihní, pâna-ce nu voiú reesi a-i dobândí anim'a.

Afei inse i intrerumpse cugetele unu domnu cu ochilari verdi, care tragându-si gulerulu paltonului pâna la urechi, se opri la treptele usiei, cá si cum ar' mai asceptá inca pre cenev'a. Nu preste multu dupa acest'a se ivi si femei'a cea mica cu soçi'a s'a, urmate de unu flacáu care duceá dupa ele unu couferu micu si elegantu.

Milnes le-a urmatu în totu loculu cu ace'a otarire firma, cã dõra va descoperi õre-cum numele de pe couferu si va poté aflã, cã unde voru incuartinã acele dõne femei?

Ajungõndu inse pre tenerulu care duceã couferula, a trebuittu se vedia cu dorere, cã pre couferu preste totu nu se afla neci unu aune. Femeile se indreptara oblu catra otelu si Milnes observã cu mirare, cã d-lu celu cu ochilari verdi asemenea le-a urmatu pre ele; si cumcã le-a urmatu pre ele se vedeã apriatu de acolo cã cu pasi încordati inaintã in urm'a loru totu in asemenea departare. (Va urmã.)

Lumetiulu.

In jocuri si 'n petreceri
Viëtia si-a perdutu
Si cup'a desfrenarii
Din plinu o a beutu;

Scheletu cu viëtia-ti pare
La densulu candu privesci,
Suspini si sãnti in taina
Ca i-lu compatimesci.

Iar' elu, rapitu de gãndulu
Placeriloru trecute,
Din patulu suferintiei
Se rõga se-lu ajute,

Se-lu duca la ferãstra
Afara se privesca
Se vedia inca lumea
Si-apoi s'o parasesca.

Dorintia-i se 'mplinesce:
Ai sei ochi for' de viëtia
Privescu acum afara
Tapetulu de verdëtia

Toporoutiu in ¹⁵/₂₅ septemvre 1879.

A junei primavere
Ce plaiu 'nveselesce
Si farmecu nou de viëtia
Prin lume respãndesce:

„Ah!“ — dice — „draga lume“
„De-ai sei cum te iubescu“
„Si cum asiu dori inca“
In tine se traiescu!“ . . .

„Dar' sãntiu cã o napãrca“
„Me musica, me 'nvenina;“
„Si nime-ah! nime 'n lume“
„Dureerea nu-mi alina.“ . . .

Graindu apuc'o viõra
Si dice-unu jalnicu cântu,
Cântu insocitu de-o võce
Aprõpe de mormentu;

Si 'n cântu-i de durere
Sãoptesce 'ncetu unu nume.
Din ochi i-i picaru lacrimã...
O lume, lume, lume! . . .

C. Morariu.

REVISTA.

Aduarea generale a Reuniunii Invetiatoriloru Romani Selagieni.

— 15 septemvre 1879. —

In 15 a lunei septemvre si-tienù „Reuniunea Invetiatoriloru Romani Selagieni“ adunarea sa generala în comun'a Giurteleculu-Hododului. — Tempulu ni favorisã, cã-ci ploile torentiale, cari incepuserã cu câte-va zile mai 'nainte a desfundã cãile, incetara cu o di mai 'nainte, er' in diu'a adunarei generale cerulu deveni seninu si unu ventu cãm rece, dar' secu de media-nõpte curatã numai-decãtu umediãa de-pre pamentu. Clopotele cari la optu õre demanëtia vestiãu inceperea misei solemne, se pareãu a vesti totu-odata si inchiderea unei paci durabile între ceru si pamentu. Mis'a celebrata de m. d. protopopu Laurentiu Cab'a se incepù si la d'ins'a asistara afara de vre-o 70 de invetiatori o multime de sateni. E adeveratu, cã cantulu este cea mai frumõsa musica; dar' cantulu d'in 70 de gãturi bine-

eserciate e si ceva maiestosu, impunatoriu, petrundeitoriu. In „Dõmne indura-te spre noi“ cantatu de-odata de 70 de voci ti se pare a audì strigatuldu dupa indurare a unei lumi întregi sbiciuite pentru pecatele sale cele fora de numeru, in „Santu, Santu etc.“ iubilarea dreptiloru petrushi de marirea si atotopotintia lui Domnedieu. La audiulu arestoru acordari frumõse si puternice nu remane in anima aia singura fibra, care se nu vibredie continuu; te sãntiesci petrushi, transportatu; numai aniu'a cea mai impetruta pôte se remana nemiscata si neinduplecata la pietate si marirea lui Domnedieu. Pe feçiele numerosiloru poporeni se vedeãu lamuritu semnele impresiunei puternice si placute produse de cantarile frumõse pôte ne mai audite dela unu asemenea chora. Chiaru unulu, pre care-lu atrasera chorulu puternicu, care se audia departe prin satu, — precum se vedeã d'in tienut'a lui puçinu sigura — d'in cutare locu de voia buna intrandu in biserica dupa cevasi esitatiune se reculesera si ocupãndu-si loculu indatinatu nu se misicara sub duratulu întregi solemnitati. Dinsulu se impli de pietate.

Dupa finirea santei mise Rs. D. Vicariu si presiedintele reuniunei tienù un'a dintre acele frumõse cuventari pline de cuvinte indemnãtoãie la pietate, la iubire de patria si natiune, cari te misica si convingu totu-odata. Dupa-ce Rs. D-s'a cãtra finea vorbirei sale impleti cu desteritatea-i indatinata chiamarea finala a omului, cu sublimitatea chiamarei invetiatoresci intru a ne pregati spre a poté corespunde convenintiosu ambelor, dechiarã siedintia cea d'antaia a adunarei generale de deschisa. Numai santienia locului impedeã pre cei coadunati a erumpe in cele mai entusiastice „vivat“e.

Esisamu apoi cu totii din s. biserica si dupa-ce salutaramu cu respectu si iubire pe presiedintele reuniunei, ne întõrseramu unulu la altulu, ne salutaramu si imbraçisiaramu amicii, pre cari nu-i vediaramu dela adunarea generale din anulu trecutu, ne facuramu cunoscuti cu colegii cei noi si cu õspetii coadunati, cu unu cuventu gustaramu in decursu de o õra cea mai curata bucuria.

La 10 õre audiramu sunãndu clopotielulu presiedintelui, semnalulu, cã se incepe siedintia. Alergaramu cu totii in localitatea pregatita spre acestu scopu, unde furamu provediuti cu programe intiparite si cu statutele reuniunei.

In siedintia cea d'antaia, care durã pâna la o õra dupa mediadi, se cetira protocolulu autenticatu alu adunarei generale din anulu trecutu dãndu-ni-se din partea presidiului deslucire asupra mesuriloru luate si dispusetiuniloru facute in urm'a decisiuniloru aduse de adunarea generala din anulu trecutu, apoi ceti vice-presiedintele reuniunei, Gavrilu Trifa, raportulu indatinatu despre starea si activitatea reuniunei din anulu presinte. Din acestu raportu intieleserãmu ca bucuria, cã in cele dõuesprediece cercuri (tracturi protopopesci) ale reuniunei se lucra neobositu la cualificarea membriloru invetiatori desteri, tienëndu-se si criticãndu-se propunerile de proba regulatu si convenintiosu, cetindu-se disertatiuni instructive si desbatëndu-se cu objectivitate convenintiosã teme dia sfer'a cresterii si instrufrei elementarie. Durerosu ne atãse din acestu raportu detaiatu numai doue lucruri si anume: a) cã pentru infiintarea bibliotecelor scolarie si poporale numai unu colegu alu nostru, Joanu Chir'a, din Ortelecu facura pasi si b) cã restantiele de tacse crescù totu mereu si de presinte ajungu sum'a de 1800 fl. Propunerile pre-

siediului ndreptate in contr'a acestui din urma reu fura primite cu unanimitate. Dupa acést'a cetira notariulu reuniunei, Joanu Hendea, o disertatiune din sfer'a economiei, care fú viu aplaudata. Se mai alesera apoi patru comisiuni: pentru inscrierea membrilor noi, pentru incassarea tacselor, pentru scrutarea ratiociniului cassariului si pentru censurarea propunerilor din partea membrilor si apoi si-luá inceputulu prandiulu comunu, care in urm'a dispuasiuneloru facute din partea m. o. d. protopopu Laurentiu Cab'a si a stimatei s'ale familie fú intru adeveru splendidu. Toastele urmara unulu dupa altulu. Inceputulu lu-facú presiedintele reuniunei pentru reuniunea si scopurile ei sante, acestuia urmá toastulu membrului Joanu Cosm'a aplaudatu dela tóte mesele pentru presiedintele reuniunei, Gavrilu Trifu pentru m. o. d. prot. Laurentiu Cab'a si familia, Joanu Hendea pentru ospitalii locuitori ai Giurtelecului s. m. c.

Dupa amédiadi, la cinci óre, terminându-si comisiunile esmise lucrarile, vice-presiedintele reuniunei — cá-ci presiedintele din caus'a urgentiei unor afaceri oficióse fú silitu a plecá catra Simleu — redeschise siedintia, dându-se cetire raporturilor comisiuneloru. Din unulu dintre aceste intieleseram, cá O. D. Joanu Ciurcasiu, parochulu Motisiului si Joanu Filipu teologu absolutu se facura membri ajutatori ai reuniunei, ér' M. O. D. Laurentiu Cab'a membru fundatoriu. Adunarea li rostesse multiamita intre strigate de „sè traiésca.“

Dupa-ce se micusiorarà tacs'a de membru la 1 fl. pe anu si se desbatura mai multe propuneri facute din partea membriloru vice-presiedintele prin o vorbire, in care desfasura starea sociala stramutata a invetiatoriloru populari, detorentiele, cari ni-le impune intr'unu modu imperativu acést'a stare stramutata, si ni descrie rezultatele imbucuratórie, cari le-amu ajunsu in decursu de unu dieceniu, decandu sustá reuniunea nóstra, animându-ne la perseverantia si activitate potentiata dechiara intre „vivate“ entusiastice siedintia a dóu'a si ultima a adunarei generale din 1879 la 7 óre sér'a de inchisa.

Sér'a furamu mai multi invitati la diferite familie ospitale, unde ne petrecurámu pâna tardiu cu neconturbata vóia buna; a dóu'a di apoi plecaramu in diferitele dreptiuni ale rosei de ventu ducénda cu noi suvenirea dulce a ospitalitatii Giurtelecaniloru, a convenirei si petrecerei cu colegi si amici de multu vediuti si cu convingerea, cá am facutu unu lucru demnu de numfrea „invetiatoriu romanu.“

Amu avutu unu ce atátu de raru in viétia unui invetiatoriu — — — o di de fericire.

Unu membru alu „Reuniunei Invetiatoriloru Romani Selagiani.“

Santirea scólei din Poian'a. Diu'a de 9/20 septemvre fú un'a dintre celea mai serbatoresci dile pentru comun'a Poian'a, din apropiarea Sabiului, — in acést'a di santiéndu-i-se noulu edificiu de scóla. Festivitatea acestei dile s'a redicatu prin ace'a cá Escelentissimulu D. Archiepiscopu si Metrop. *Mironu Romanulu* insusi in persóna a indeplentu actulu santirei. — Finindu-se ceremoni'a santirei, ospetii se intrunirá la o mésa splendida, asupr'a carei'a Dlu Zach. Boiu rosti urmatóri'a inspiratiune frumósa a s'a:

Cându Israilu, alesulu, in grea caletorie,

Treceá pribeagu pustulu spre alu odichnei locu,

Se aretà in frunte-i, cá tainica solie,

Unu stélpu de nuoru diu'a, si nóptea-unu stélpu de focu.

Cu cortulu marturiei stélpulu se redicá,
Si odichnindu ace'a, si stélpulu odichniá.

Unu stélpu, Poiana brava, si fií tei cladira,
Cându pusera in sinu-ti acelu frumosu odoru,
Ce pórtá steagulu crucei si tuturoru înspira
Evlavia, credintia, sperantia, 'n venitoriu.
Unu stélpu aveái, Poiana, dar' uuulu mai lipsiá;
Cladisesi celu de diu'a, dar' nóptea erá grea.

Cu mân'a ta vénjósa, in munca otielita,
Adi deplenis defectulu; si stélpulu celu de focu,
Cu sânt'a s'a lumina, din ceriuri resarita,
Ce resipesce cetia, se 'naltia la mijlocu.
In fruntea ta vedi astadi doi stélpí conducatori:
Biserica si Scóla, prea-scumpele comori.

Asculta cu credintia solia loru cerésca,
Cáci ea te duce siguru l' acelu doritu paméntu,
Ce curge lapte, miere, — mosi'a stramosiésca,
De unde te-abatuse crudelu alu sortii véntu.
Urméza neamu de neamuri ceresciloru lumine,
Si pasa inainte, cáci Domnulu e cu tine!

Gacitura numerica.

De Josifu Hrioru.

7. 12. 6. 15. 16. 9. 10 } dóue nume de botezu femeninu.
5. 18. 22. 5. 2. 24. 27 }
7. 6. 8. 15. 26. 9. 4 } dóue nume de botezu masculinu.
1. 25. 11. 29 }
3. 13. 6. 25 } unu Imperatu alu Romei.
8. 10. 8. 24. 21 } doi munti in Ungaria.
17. 18. 8. 6. 7 }
5. 12. 14. 29. 6. 19. 13 } cene o posiede totudéun'a se
sémte fericitu.
14. 15. 6. 3. 15. 10 } o apa in Banatu.
9. 3. 12. 16. 29 } o apa in Thirolu.
5. 18. 22. 19. 8. 9. 4 } unu auctoru romanu fórte ves-
titu.
14. 29. 22. 14. 12. 5. 13. 4. 16. 4 } adese se aréta pe ceriu.
1—29. tóta limb'a romana cu fala 'lu lauda.

Terminulu pentru deslegare e 6/18 novembre.

Intre gacitori se voru sortiá icóne si carti din editiunea nóstra.

CALENDARIULU SATEANULUI ROMANU

pre anulu visecty 1880

a esitu de su tipariu, cu urmatoriulu cuprinsu:

I. Partea calendaristica : Date Cronologice pre a. 1880. Serbatorile si alte dile schimbatorie preste anu. Ajunurile (posturile) preste anu. Celea patru anutempuri. Intunecimi in sóre si luna etc. Lunile cu Datulu curentu dupa stilulu vechiu (julianu) si nou (gregorianu), — Santii si serbatorile Bisericei Resaritene si Apusene: in paralelu unele cu altele. Fazele Lunei si Schimbarile Tempului. Semne de tempu. Terminulu resaririi si apunerei sórelui. Evangeliile Domineiloru si a Serbatoriloru. Genealogi'a Caseloru domnitóre: a Austro-Ungariei si a Statelor de Gente latina. Cronologia — cu deosebita privire la istoria Natiunei romane si a Inventiuniloru de totu soiulu. Tergurile de tíera. Tabelele timbreloru.

II. Partea de cetita (Cartea II din „Biblioteca Sateanului Romanu“): Catra poporulu Romanu (poesia.) Unu momentu (novela.) Ce-ti dorescu eu tie, dulce Romania (poesia.) Cantarea Romaniei. Trecutulu, Presentulu si Venitoriu (poesia.) Mazerichea séu bobosiorulu. Oftatulu tieranului. Ilie, maestru preste maestri. Nevéstésca (poesia.) Nevést'a slaba (poesia.) **Cig'a-Mig'a si Trénc'a Flénc'a.** La o carciuma. Prelegeri din carciumaritu. Socotéla Jidanului 1. Socotéla Jidanului 2. Mangaierea Jidanului. Leulu si Vulpea. A cadíutu in óla calciunariulu. Duchulu necuratu. Cersitorii Caletori.

III. Adausu : Catalogulu de carti a primei librariiei romane din Oraviti'a — a Dlu J. E. Tieranu.

Pretiaru unui esemplariu cu postoportu francatu e 40 cr.

Alu cincelea esemplariu se dá gratis.

Proprietariu, Editoru si Redactoru respundietoriu: **Niculae F. Negrutiu.**

Gherla. Imprimari'a „Georgiu-Lazaru.“ 1879.